

Laat ik beginnen met een citaat uit de column van onze CdK Wim van den Donk, in het blad Klankwijzer, een 'vakblad' voor musicerend Nederland, waar hij de **waarde** (zie de subtitel van de cultuurvisie) van muziekverenigingen treffend beschrijft.

'Muziekverenigingen spelen een belangrijke rol in de lokale samenleving. De harmonieën en fanfares doen meer dan muziek maken tijdens een Koninginnedag. Zij geven concerten van professioneel gehalte en verbinden mensen onderling. Het is de verwevenheid van cultuur, muziek en samenleving die een wezenlijke karaktertrek is van de Brabantse samenleving.'

Het is die met name die 'waarde' van muziekverenigingen die ook wethouder Pieterse nog eens bevestigde tijdens ons recente overleg met muziekverenigingen en schoolvertegenwoordigers. De grote vraag is: Wat is er nodig om die waarde te behouden? Of: Wat is het waard?, Hoeveel mag het kosten, wat hebben we er voor over?

Wat voor muziekverenigingen in elk geval nodig is, is een repetitieruimte, een opslagruimte en een ruimte waar optredens verzorgd kunnen worden. In Oisterwijk vinden we dat in Tiliander en in Moergestel in den Boogaard. Het is zoals het is, we hebben geen keuze. En toch...

Tot mijn teleurstelling moest ik de vorige bijeenkomst vaststellen dat niet elk raadslid op de hoogte is van de situatie nu en in het verleden. Laat ik daarom beginnen om te pogen het collectieve geheugen nog eens op te frissen. Niet om in wrok om te zien, maar om te schetsen hoe zaken kunnen lopen waar je niet om vraagt en als vereniging mee wordt geconfronteerd.

Tot zo'n tien jaar geleden verkeerden de drie muziekverenigingen in de situatie een eigen clublokaal te hebben. Geen luxe gebouwen, ideaal was het allemaal niet, maar oude gymzaaltjes die uitstekend beantwoorden aan de behoeften. Een plek waar de instrumenten konden worden opgeslagen en een of meerdere repetitieruimtes beschikbaar waren. Tegen een redelijke huurprijs werden deze gebouwen beheerd, ingericht en onderhouden door de leden van de clubs. Het beheer van een kleine bar genereerde de middelen die nodig waren voor het beheer van het gebouw.

Oisterwijk besloot het bestaande culturele centrum, de Kunstkring aan de Stationsstraat te vervangen door een culturele tempel waar behalve voor de bibliotheek en VVV ook ruimte werd geboden voor de muziekschool en diverse clubs, waaronder de muziekverenigingen. Een theater met alle faciliteiten die daarbij horen. De verenigingen hadden geen keuze. De muziekverenigingen en Tiliander zijn tot elkaar veroordeeld. Tot op vandaag verkeren we in een soort haat-liefde-verhouding. Hebben we een clubhuis, maar voelt de club zich niet thuis.

Dat heeft niet te maken met de mensen die in en voor Tiliander werken. Zij doen hun uiterste best om het ons naar de zin te maken, al zal er altijd wel iemand zijn die ontevreden is over wat dan ook. In het management van Tiliander kennen we een emphatische partij die de verenigingen begrijpt, hun vragen en zorgen kent en daar zo passend mogelijk op acteert.

De gebruikers van oude gymzaaltjes, kloostergebouwen en houten barakken werd destijds een nieuw multifunctioneel onderkomen in het vooruitzicht gesteld. Midden in het dorp, goed bereikbaar, goed voor iedereen. Toekomstige gebruikers werden betrokken bij de ontwikkelingen van het nieuwe gebouw. Architecten presenteerden hun schetsen, gebruikers mochten meedenken. Er werd heel wat af 'gepolderd' over het nieuwe clubhuis.

Ondanks dat bleef er bij de muziekverenigingen de vrees dingen te gaan verliezen. Die vrees van destijds is bewaarheid. We hebben enorm ingeboet op materieel, sociaal en financieel vlak. Ondanks de inspanningen van het Tilianderpersoneel, de pogingen om het gezellig te maken met inrichting enz., ondanks het meedenken met de ontwerpers. Laat ik wat dingen noemen:

Materieel:

Om te beginnen de 'westwing', waar onze repetitieruimte is. In de gemiddelde bajes komt meer

daglicht binnen dan aan die kant van het gebouw. Na een uur kampen we in onze 'harmoniezaal' met een zuurstoftekort en begint het te ruiken als een jeugdherberg na terugkomst van een dropping in de stromende regen. Akoestisch is het een ramp, we spelen onszelf allemaal een gehoorbeschadiging. Ik kan u verzekeren dat alleen al om die reden de Ouverture 1812 van Tchaikovski nooit op de Oisterwijkse muziekstandaards komt.

Opslagruimte: In de 'Harmoniezaal' is een deel van de opslag van een van de clubs. Tijdens het repeteren rammelen de opgeslagen instrumenten vrolijk mee. De opslagruimte van HOO –naast de repetitieruimte- moest worden opgesplitst. De aanvankelijk functionele ruimte werd gehalveerd toen de parkeergarage werd afgestoten en er een nieuwe uitrit moest komen, precies onder onze opslagruimte. Het aantal vierkante meters bleef bijna gelijk, alleen lagen die daarna anderhalve meter hoger en moest er een creatieve oplossing bedacht worden die resulteerde in nog een opslagruimte ten koste van de repetitiezaal.

Clubhuisgevoel.

Waar de leden vroeger na afloop en in pauzes gezellig een drankje werd genuttigd, zoeken ze nu hun toevlucht elders. Nu vind je op die momenten in het Grand Café –u weet wel, waar ooit vanwege een architectonische dwaling, die hardhouten trap vreselijk in de weg stond- slechts een beperkt deel van de leden. Ziehier het sociale deel dat we hebben ingeleverd sinds onze intrek bij Tiliander. De reden is omdat de meesten de gezelligheid missen en moeite hebben met de consumptieprijzen. Hoe legitiem ook, het is niet wat mensen verwachten in een clubhuis. De prijzen die in de gymzaaltjes beduidend lager waren en ook nog eens de clubkas spekten. Het clubgevoel is weg. De spontaniteit en het gemak waarmee in het verleden zaken werden geregeld is verdwenen.

En dan het financiële deel.

Ik heb geprobeerd de stukken door te nemen. Zelfs als ervaren ambtenaar kostte het me moeite om de structuur te ontdekken. En te ontdekken, waar het mij aangaat als vertegenwoordiger van zo'n belangrijke groep: de muzikanten van Oisterwijk. Het gaat over signaleren van problemen op het terrein van financiën en beheer, behoud van ons cultureel trefpunt. Waarnemingen van experts met daaraan verbonden adviezen die wel of geen hout snijden. Helemaal helder is het me niet geworden dames en heren.

Wat voor mij wel duidelijk is dat de kans bestaat dat we er als clubs nog meer last van kunnen krijgen dan we nu al hebben. Dat er wordt voorgesteld om de huurpenningen te verminderen die Tiliander moet afdragen aan de huisbaas, lijkt aantrekkelijk te klinken. Dan zou het bijna logisch zijn dat ook wij als onderhuurder van gaan profiteren. Maar als ik de voorstellen moet geloven, is de boodschap aan de bedrijfsleiding van Tiliander om vervolgens wel de huren voor de gebruikers aanmerkelijk te verhogen. Bij een dergelijke commerciële benadering krijgen wij de bibbers. Sterker nog het is een absolute bedreiging voor het voortbestaan van de clubs. Nog meer gaan betalen is voor ons eenvoudigweg niet meer op te brengen is. Het is een ronduit een idiote gedachte om daar waar we nu al 95 euro moeten betalen om een dagdeel gebruik te mogen maken van de theaterzaal, dat tarief met 165% te verhogen. Is dat wat bedoeld wordt met cultureel ondernemerschap?

Ik zal u schetsen hoe het werkt. Tiliander heeft geen podium. Zijn we dat als podiumkunstenaars echt vergeten te vragen aan de ontwerpers? Als wij een concert willen geven is een podium zeer gewenst. Dat maken we dan ter plaatse door podiumdelen te huren a € 17,50 per stuk. Voor een orkest als de onze is dat een bedrag van € 4 tot 500 euro. Zo'n podium moet opgebouwd worden en met het aankleden van de zaal heb je daar al gauw een dagdeel voor nodig.

Een generale repetitie en technische doorloop is een tweede dagdeel en tenslotte het concert = 3 dagdelen. Met wat pech moet je daags naderhand terugkomen om het podium weer op te ruimen en ben je vier dagdelen verder en dus aan zaalhuur een kleine 400 euro armer. Opgeteld: 900 euro. Dat zijn kosten die de begroting voor onze core business – muziek maken- overstijgen. In het advies om Tiliander de volledige vrijheid te geven tot het bepalen van huurtarieven zien wij een bedreiging. Zeker als daarbij het voorstel wordt overgenomen om bijvoorbeeld voor de theaterzaal per dagdeel €250 te

gaan rekenen ipv de huidige € 95. Dat levert Tiliander lekker op, maar ons concert gaat het dus 600 meer kosten.

Om de exploitatie van Tiliander in handen te geven van een commerciële partij vinden wij ook geen uitnodigend perspectief. Op de eerste plaats omdat we de opgebouwde relatie met de huidige exploitant daar te waardevol voor vinden en ten tweede omdat we niet zitten te wachten om opnieuw of nog meer energie te moeten steken in een dergelijke relatie.

Het loslaten van de prioritering wijzen we af. Het is nu al lastig voor amateurgezelschappen om ver vooruit te plannen en voorstellingen te kunnen uitvoeren op voorgestelde momenten. Dat wordt alleen maar lastiger als we meer 'concurrentie' krijgen van professionele evenementen en onze presentaties in het gedrang komen ter faveure van commerciële activiteiten.

Dames en heren, die zorg is niet minder geworden. We weten dat het lastige tijden zijn. We doen daar als club van alles aan. We bezuinigen waar het kan, zoeken creatieve oplossingen, zijn voortdurend met elkaar in overleg om samen zo efficiënt mogelijk te kunnen zijn. Het plezier van onze leden te waarborgen, de zo gewaardeerde rol te blijven spelen in de Oisterwijkse gemeenschap, bij te blijven dragen aan sociale en culturele uitingen, de ontwikkelingen van kinderen. Kortom 'van blijvende waarde' te zijn. Maar het wordt ons moeilijk, ja zelfs bijna onmogelijk gemaakt als we ons niet gesteund weten in morele, materiële en financiële zin door onze volksvertegenwoordigers in de gemeenteraad en het bestuur van deze mooie gemeente.

Tiliander als gebouw, het zal nooit wennen, maar we accepteren het wel. In het management en personeel van Tiliander hebben wij vertrouwen. De twijfel daarover laten we graag de uwe. Of dat op te lossen is door een waakhond op te nemen in het bestuur van Tiliander waag ik te betwijfelen. Sterker nog, het getuigt niet van vertrouwen en zal belemmerend werken op de manier waarop het management op dit moment met ons werkt: samen zoeken naar de mogelijkheden binnen de gestelde kaders. Bovendien vroeg ik me af: zou er een vrijwilliger te vinden zijn die de rol van waakhond op zich wil nemen? Of moet zo'n man/vrouw betaald worden? Wat zou dat dan kosten? Op welke exploitatie drukt dat dan? Hoe onafhankelijk kun je dan zijn?

Ondertussen onderzoeken wij in de periode naar de mogelijkheden om ergens op een industrieterrein een hal te huren. Met dezelfde faciliteiten, eigenlijk gewoon een vierkante doos, waar we zelf onze faciliteiten kunnen aanbrengen. Die we niet steeds hoeven te huren. Er staat genoeg leeg, de mogelijkheden zijn er. Als we ons probleem van de hoge misschien wel nog hogere kosten kunnen tackelen, zullen we niet aarzelen om onze huur van Tiliander op te zeggen.

Of sta ik dan weer hier? Misschien wel voor een andere commissie om uit te leggen waarom we niet in een gemeenschapshuis zitten en in weerwil van bestemmingsplannen, oneigenlijke activiteiten ontplooi om toch van blijvende waarde te kunnen zijn voor de gemeenschap.

Dank voor uw aandacht. En als u echt geïnteresseerd bent naar die *verwevenheid van cultuur, muziek en samenleving die een wezenlijke karaktertrek is van de Brabantse samenleving*, zoals onze CdK benoemde. Kom dan 26 oktober naar Tiliander naar ons gezamenlijk evenement 'Oisterwijk in Concert'. Ondanks of misschien wel dankzij de evenementensubsidie kost u een kaartje slechts € 7,50.